

Minnesanteckningar från professorsnätverket 8-9 mars 2018, Sjuksköterskornas hus, Baldersgatan 1, Stockholm

Tema: Forskningsstruktur, ämne och kvalitet

Cirka 30 personer deltog på nätverksträffen och ansvariga för årets arrangemang var Carina Berterö, Åsa Engström och Christine Kumlien. Under två halva dagar fördes livliga och givande diskussioner.

Forskningsinfrastruktur – en strategisk satsning av VR

Marika Hellqvist Greberg, biträdande enhetschef för kliniska studier vid VR, blev tyvärr sjuk. Så vi improviserade. Kort information och från de som visste något. Infrastrukturen ska handla om klinisk forskning, men verkar ha fått fokus på kliniska prövningar. Vilka lokala noder finns ute på lärosätena/verksamheterna?

Frågor att diskutera; Design, samlad databas för omvårdnadsforskning testplattform för e-hälsa, och det juridiska, co-design (involvera patienter och deras intresse), Nationell nod för nätverkande. Förslag att diskutera det imorgon när vi alla hunnit läsa på om detta på VRs hemsida.

Kriterier för sakkunnigbedömning av professor inom Vårdvetenskap /Omvårdnad

Anna Forsberg, Anna Ehrenberg

Fyra utgångspunkter för dessa bedömningar; Vetenskaplig skicklighet, Samverkan, Ledarskap och klinisk skicklighet. Pedagogisk skicklighet finns välformulerat– därför inte med här.

Frågor och funderingar om varför detta, de olika lärosätena har ju sina bedömningsgrunder? Dessa direktiv gäller generellt och då blir det en tolkningsfråga gällande t.ex. vårdvetenskap/omvårdnad. Det är kvalitet och inte enbart kvantitet som ska/bör gälla.

Diskussion kring det utskickade materialet. Viktigt att se det som en kvalitetsaspekt och inte ett protokoll---det är en helhetsbedömning av flera olika samverkande faktorer.

Ämnesförankring – krav att magister/master är i omvårdnad? Vad händer om personen har en master i folkhälsa och sen disputerar inom omvårdnad?

Forskningsledarskap- en förutsättning för att påvisa att det finns förmåga att driva och utveckla forskningen och ämnet. Visa på självständighet och att personen står för nåt, vill driva nåt- att det finns något framåtriktande. Ha ledarskapsutbildningar

Antalet publikationer diskuteras. Risk med att kvantifiera, profilering och djup kan utmattas. Tydlighet bör finnas gällande första namn och sista namn--beskrivning av vad som gjorts och av vem. Hur värdera omskrivna examensarbeten som forskning? Viktigt att det publiceras i indexerade tidskrifter. Kvalitet är det centrala!!

Handledarskap-doktorander, varför antal? Huvudhandledarskap är en krävande resa. 2 är ett bra antal. En blockering är kravet att huvudhandledaren ska finnas på lärosätet/forskarutbildningens instans.

Erhållna externa medel. Även avtal med verksamhet för att finansiera forskning/doktorand är viktigt att påvisa. (bör skrivas fram i ansökningarna)

Det bör tas i beaktande att man söker medel, även om medel inte beviljats. Även att personen är medsökande till externa medel, inte bara huvudsökande. Tydliggöra vilken roll personen haft i ansökningarna/avtalen.

Samverkan nationellt och internationellt- bör skrivas fram i ansökan men också konkretiseras i någon form av aktivitet.

Sakkunniguppdrag är inte avgörande, men starkt meriterande (bör vara fler uppdrag)—Efter diskussion lyfts denna aspekt att stärkas upp, viktigt för professorsrollen. Detta är en proxyvariabel för samarbete.

Kommunicera forskningen utåt--bör skrivas fram. Samverkan samhälle, bör förtydligas nationellt och internationellt. Antal bör tas bort--men en regelbundenhet.

Implementering är en tung del av samverkan

Akademiskt ledarskap--olika uppdrag, nämnder, inte krav men meriterande.

Klinisk skicklighet gäller framförallt kliniska professorer. Specifika krav och rimligt färsk klinisk erfarenhet viktigt. Det handlar mycket om trovärdighet att fungera i den kliniska miljön. Bygger vi upp det ideala??? Gynnar detta ämnet och utvecklingen??

Visa på kliniskt utvecklingsarbete--skriva fram vad personen gjort och hur.

Viktigt att tänka även andra konstruktioner förutom bedside, ledarroll i verksamheten ger också effekter på sjukvård/omvårdnad etc.

Beslut: Arbetsmaterialet revideras och skickas ut till alla. Vid behov initieras ny diskussion framöver.

Magnetmodellen

Oili Dahl, SSF

Hur arbeta för att behålla sjuksköterskor inom vården—möjligheter, förutsättningar och kompetenshöjning. SSF har presenterat modellen på de flesta större sjukhus runt om i Sverige, Modellen har anpassats till svenska förutsättningar.

Bristande ledarskap för omvårdnad, fokus har ofta legat på ekonomi och produktion.

Magnet---ett certifieringsarbete (magnet—dragningskraft—attraktion)

Granskningsprocess av vårdkvalitet—bli certifierad, denna certifiering varar 4 år sen ny granskning—re-certifiering.

Magnetmodellen bygger på 5 områden---en kvalitetsmodell för omvårdnad (nursing outcome---patient outcome).

Magnetmodellen bygger på forskningsbaserad kunskap-

Sjuksköterskor ska befinna sig i alla ledningsnivåer. (ett kriterium)

Mätbara data för omvårdnadsvariabler saknas i Sverige, vårdvariabler inte kända för medarbetare, styr inte omvårdnads kvalitet och omvårdnadsvariabler saknas på över 50% av nationella kvalitetsregister.

Fokuserar på kvaliteten på ledarskap.

Ämneskunskap i omvårdnad och akademisk kunskap är bristfällig-

Den professionella kunskapen underordnas ofta ekonomiska styrmodeller och ledande

sjuksköterskor är inte med och fattar beslut som rör strategisk kompetensförsörjning

Organisationens alla delar stödjer inte patientvården. Hierarkiska strukturer, Program för livslångt lärande och fortbildning bristfällig etc.

Modell för omvårdnadsarbete – en konceptuell ram för omvårdnadsarbetet.

Ny kunskap, innovation och forskning i vården.

Omvårdnadsmodeller saknas

Specialistsjuksköterskor saknas inom flera områden. Nödvändighet att integrera forskning, utbildning och utveckling i tvärprofessionellt samarbete.

Goda resultat för Magnetsjukhus i jämförelse med icke Magnetsjukhus- kvalitet.

Nursing outcome och patient outcome. Se bifogade ppt bilder.

Diskussion: Framtidens specialistutbildningar för sjuksköterskor och master i vårdvetenskap/omvårdnad

Åsa Engström och Oili Dah

Utredning om specialistsjuksköterskeutbildning och vissa andra utbildningar.

Analysera vårdens tillgång på behov och behov av specialistsjuksköterskor—poäng inget att förhålla sig till ingen förlängd utbildning gällande t.ex. Barnmorskor

Tillträdeskrav till specialisering? Hur göra specialistutbildning attraktivt? Ska akademisk examen ingå i specialistutbildning? SSFs ståndpunkt är att det bör vara på masternivå och fler inriktningar bör skapas relaterat till patienters behov. Avancerad specialistutbildning borde komma in i resonemanget—bli en del av specialistutbildning—på masternivå. Samverka på nationell nivå.

Enkäten som sänds ut till lärosätena, verksamheten och kommunerna visas—många frågor 10 sidor.

Vem står för den kontinuerliga fortbildningen??? Verksamheten eller lärosätena? Vem ansvarar för vad? VIL kontra VFU ? olika definitioner problematiserar det hela 11 fasta inriktningar? 12 öppen? Barnintensivvård?, barnhälsovård ? barnsjukvård i slutenvård? Kirurgisk vård i slutenvård? Avancerad hemsjukvård? Vård av äldre? Psykiatrispecialisering viktig—behöver samhällsanpassas.

Hur möta upp problemet? Fragmentering eller öppna upp?

Arbetslivserfarenhet som sjuksköterska?

Behov av ändringar i målen examensbeskrivning?

Förslag på forskarutbildningskurser inom Vårdvetenskap/Omvårdnad

Mats Eriksson, Marit Kirkevold

Se separat dokument. Ämneskurser, nordiska? Samverkanskurser ska inte konkurrera med forskarutbildningskurser på fakultetsnivå.

Tre huvudområden:

Omvårdnad generellt (historiskt, nuläge visioner, teoriutveckling)

Omvårdnad utifrån vårdens syfte (historiskt, nuläge, visioner, teoretisk utveckling)

Omvårdnad utifrån utifrån specialiteter

Förslag organisationer: styrgrupp med representant från varje medverkande lärosäte.

Utifrån socialt arbetes erfarenheter av samverkan, vilka konsekvenser att ha det som utgångspunkt? Gå vidare med att utveckla samverkan teorikurser i forskarutbildningen? Generellt sett positiv till att arbeta vidare med detta. Nyttja befintligt nätverk? Nordisk kurs intressant. Borås har kurs Vårdvetenskapliga begrepp som skulle kunna utvecklas i denna riktning. Umeå ger exempel på kurs som startar 2019. Malmö har samverkanskurs om Cultural awareness, skulle gå att göra något liknande gällande Norden och omvårdnad.

Vårdvetenskap och/eller omvårdnad? Svårighet att få överblick över vilka forskarutbildningskurser som ges. Det finns excellfil i nätverket om vilka kurser som ges. Central antagning som för grundutbildning skulle kräva stort arbete och höga kostnader. Lägga ut specifika kurser via SSFs hemsida. Söka medel för att ett nordiskt samarbete? Hur stort utrymme skulle ämnesspecifika kurser kunna få ta? Betydelsen av att stärka ämnet. Förslag: internat 2 dagar, generiska kunskaper? Teori-teoriutveckling, utveckla ämnet.

Bifogat även mer specifika noteringar av Mats

Beslut: Lägga ut ämnesspecifika kurser via SSFs hemsidan. Tvådagars internat i höst, Anna Forsberg ansvarig och får hjälp av Maarit Kirkevold, Maria Larsson Berit Lindahl, Elisabeth Dahlberg-Lyckhage, Siv Söderberg. Två internat, generisk omvårdnad respektive metasyntes.

22-23/10-2018 Forskarutbildningsinternat i Göteborg, Omvårdnadens grunder

14-15/3 2019 Teoriutveckling, Lund

Etik-studentundantaget etc.

Lars Wallin

Se bifogad text-ppt. SOU 2017:104 Etikprövning - en översyn av reglerna om forskning och hälso-och sjukvård

Förslag: ändring av definition forskning, studentundantaget tas bort- bedömas av särskilt organ? Konsekvensutredning? Ändring av forskningshuvudman? Förtydligande och utvidgning av centrala etikprövningsnämndens tillsynsansvar. Föreslår kunskaper om etikprövningslagen som obligatoriskt i forskar utbildning. Gränsen för vad som är hälso-och sjukvård och vad som är forskning? Vetenskap-beprövad erfarenhet? Etisk bedömning av nya metoder? Remissen finns hos lärosätena, svar ska vara inne sista april 2018. GDPR reglerar premisserna för forskningspersonerna och datan.

Klinisk förankring och kombinations-tjänster

Christine Kumlien, Anna Forsberg

Utvärdera metoder om evidensbased nursing, hur ser landsting/regioner på kombinationstjänster och dess finansiering? Sträva efter avtal som innebär 100% anställning? Strategisk satsning. Arena för forskning. Olika typer av förenade tjänster? Viktigt att avsätta tid för uppbyggnad och att tiden räcker till de olika delarna. Antal lektorat med kombinationstjänster har ökat, viss ökning gällande professorer, totalt 18.

Beslut: Anna Forsberg fortsätter driva frågan med SSF och SKL, lyfter frågan vid nästa professorsmöte.

Diskussion om Vårdvetenskap/Omvårdnad gällande forskningsinfrastruktur?

Läsning på VRs hemsida- gav inte så mycket mer att diskutera. Rapport kommer i höst.

Frågan lyfts nästa år.

Ny arbetsgrupp

Mats Eriksson, Maria Larsson och Sussanne Börjeson tar över stafettpippen och ansvarar nu för att hålla listan på professor uppdaterad och programmet för nästa professorsnätverksträff. Anna Forsberg är behjälplig som stöd i kontakterna med SSF.

Datum för nästa professorsnätverk

7-8 mars 2019 på Baldersgatan 1, Stockholm

För anteckningarna (och foto)

Carina Berterö och Åsa Engström

Deltagarlista**dag 1 2**

Åsa Engström	x	x	Luleå Tekniska Universitet
Åsa Roxberg	x	x	Högskolan i Halmstad
Kristina Ziegert	x	x	Högskolan i Halmstad
Ann Langius-Eklöf	x	x	Karolinska Institutet
Inger Kristensson Hallström	x	x	Lunds universitet
Inger Ekman	x	x	Göteborgs universitet
Elisabeth Dahlborg Lyckhage	x	x	Högskolan i Väst
Berit Lindahl	x	x	Högskolan Borås
Tiny Jaarsma		x	Linköpings universitet
Vivian Wahlberg	x	x	Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap i Göteborg
Katarina Hjelm	x	x	Uppsala universitet
Margret Lepp	x	x	Göteborgs Universitet
Anna Forsberg	x	x	Lunds universitet
Birgitta Olofsson	x	x	Umeå universitet
Siv Söderberg	x	x	Mittuniversitetet
Marit Kirkevold	x	x	Göteborgs universitet
Anette Ekström	x	x	Högskolan I Skövde
Lena Mårtensson	x	x	Högskolan I Skövde
Lena Gunningberg	x	x	Uppsala universitet
Lisa Skär	x	x	Blekinge Institute of Technology
Anna Ehrenberg	x	x	Högskolan Dalarna
Carina Berterö	x	x	Linköpings universitet
Maria Larsson	x	x	Karlstads universitet
Mats Eriksson	x	x	Örebro universitet
Inger K Holmström	x	x	Mälardalens högskola
Lars Wallin	x	x	Högskolan Dalarna
Christine Kumlien	x	x	Malmö högskola
Susanne Börjeson	x	x	Linköpings universitet
Karin Axelsson	x	x	Luleå tekniska universitet